

Sygn. akt IV K 35/17

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach w IV Wydziale Karnym w składzie :

Przewodniczący: SSO Barbara Kempieńska - Krawczyk

Protokolant : A. S.

w obecności Prokuratora Krystyny Marchewki

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2017 r. sprawy

M. M. (1) (M.),

syna H. i K. zd. W.,

urodzonego (...) w B.

prawomocnie skazanego:

I. wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt **VI K 579/11** za przestępstwo z art. 278 §1 k.k., popełnione w dniu 22 lutego 2011 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat i karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych, przy przyjęciu, iż jedna stawka dzienna wynosi 10 zł; nadto, zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów sądowych;

Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy w R. orzekł wobec skazanego wykonanie zastępczej kary 15 dni pozbawienia wolności w zamian za w/w grzywnę w wysokości 30 stawek dziennych;

II. wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 listopada 2013 r., sygn. akt **IV K 38/13** za przestępstwo z art. 18 §3 k.k. w zw. z art. 148 §1 k.k., popełnione w nocy z 7 na 8 stycznia 2013 r. na karę 6 lat pozbawienia wolności przy zas. art. 60 § 1 i 6 pkt 2 k.k. , z zaliczeniem na poczet tej kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 10 stycznia do 25 listopada 2013 r., zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów sądowych;

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 6 marca 2014 r., sygn. akt II AKa 33/14, został utrzymany w mocy .

stosując art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396)

o r z e k a

1. na mocy art. 85 k.k., art. 86 §1 k.k. i art. 89 §1a k.k. łączy **skazanemu M. M. (1) (M.)** kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi powyżej w punkcie I (VI K 579/11) i II (IV K 38/13) i **wymierza karę łączną 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności;**

2. na mocy art. 577 k.p.k. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie 1 sentencji zalicza **M. M. (1) (M.):**

- okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie IV K 38/13, tj. okres od 10 stycznia do 25 listopada 2013 r.;

- pozostały okres kary już odbytej w sprawie IV K 38/13, tj. okres od 26 listopada 2013 r. do nadal;

3. na podstawie art. 576 §1 k.p.k. stwierdza, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach podlegają odrębnemu wykonaniu;

4. na mocy art. 624 §1 k.p.k. zwalnia skazanego M. M. (1) (M.) od ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt IV K 35/17

M. M. (1) został skazany prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w R. z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt VI K 579/11 za przestępstwo z art. 278 §1 k.k. popełnione w dniu 22 lutego 2011 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat i karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych, przy przyjęciu, iż jedna stawka dzienna wynosi 10 zł. Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy w R. orzekł wobec skazanego wykonanie zastępczej kary 15 dni pozbawienia wolności w zamian za w/w grzywnę w wysokości 30 stawek dziennych;

II. Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 listopada 2013 r., sygn. akt IV K 38/13 za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k., popełnione w nocy z 7 na 8 stycznia 2013 r. na karę 6 lat pozbawienia wolności przy zas. art. 60 § 1 i 6 pkt 2 k.k. Na poczet wymierzonej kary zaliczono skazanemu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 10 stycznia do 25 listopada 2013 r. Wyrok ten został zaskarżony, a następnie utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 6 marca 2014 r., sygn. akt II AKa 33/14.

Skazany M. M. (1) wystąpił z wnioskiem o wydanie wyroku łącznego (k. 2) i zwolnienie z kosztów sądowych (k.3). Następnie na rozprawie skazany złożył wniosek w przedmiocie zawieszenia pozostałej części kary orzeczonej wyrokiem łącznym (k. 26, 28v).

Na wstępie wskazać należy, że zgodnie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Oz. U. z 20 marca 2015 r. poz. 396) przepisy znowelizowanego Rozdziału IX Kodeksu Karnego nie mają zastosowania do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie ustawy, chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, które miało miejsce z dniem 1 lipca 2015 roku. Wobec skazanego M. M. (1) wyrok Sądu Rejonowego w R. z dnia 13 marca 2013 r. sygn. akt VI K 579/11 uprawomocnił się dnia 30 marca 2013 r., natomiast wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 listopada 2013 r., sygn. akt 1Y K 38/13 uprawomocnił się 6 marca 2014 roku, a zatem przed dniem wejścia w życie w/w ustawy. Z tego względu zastosowanie w sprawie skazanego znajdzie treść przepisów Rozdziału IX Kodeksu Karnego sprzed nowelizacji.

W myśl przepisu art. 85 k.k., w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa. Warunkiem pozwalającym na połączenie orzeczonych w poszczególnych wyrokach kar i wymierzenie kary łącznej jest, zatem okoliczność, aby przestępstwa były popełnione wcześniej, niż zapadł wyrok, chociażby nieprawomocny. Zaznaczyć należy przy tym, że możliwe jest wystąpienie nie tylko jednego zbiegu realnego, ale i dalszych, przy spełnieniu warunków wskazanych w art. 85 k.k. Zgodnie z ugruntowanym poglądem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego określony w art. 85 k.k. zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstwa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2005 r. I KZP 36/04, opubl. W OSNKW 2005/2/13).

Zestawienie dat powyższych wyroków wskazuje, że pierwszy wyrok w sprawie Sądu Rejonowego w R. (VI K 579/11) zapadł w dniu 13 marca 2013r., natomiast przestępstwo objęte wyrokiem w sprawie Sądu Okręgowego w G. (IV K

38/13) popełnione zostało w nocy z 7 na 8 stycznia 2013 r., czyli zanim zapadł pierwszy wyrok. Zachodzi, zatem realny zbieg przestępstw w rozumieniu art. 85 k.k.

W tym miejscu przypomnieć należy, że wyrokiem Sądu Rejonowego w R. (VI K 579/11) M. M. (1) został skazany na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby wynoszący 2 lata oraz karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych przy przyjęciu, że jedna stawka dzienna wynosi 10 złotych. Z uwagi na to, iż skazany nie wykonał kary grzywny Sąd Rejonowy w R. postanowieniem z 29 kwietnia 2015 r. orzekł wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 15 dni. Natomiast wyrokiem w sprawie Sądu Okręgowego w G. (IV I< 38/13) skazanemu wymierzono karę 6 lat pozbawienia wolności.

Nadmienić należy, iż zgodnie z utrwalonym w judykaturze stanowiskiem kara zastępcza pozbawienia wolności jest karą inną rodzajowo niż kara pozbawienia wolności i nie podlega łączeniu. Przykładem tego stanowiska jest wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2006 r. V KK 487/05 zgodnie, z którym „w myśl przepisów art. 87 i 88 k.k. dopuszczalne jest połączenie: kary pozbawienia wolności i kary ograniczenia wolności, kary 25 lat pozbawienia wolności i kary pozbawienia wolności, kęty dożywotniego pozbawienia wolności i kary pozbawienia wolności. Ponadto, zgodnie z uregulowaniem zawartym w art. 89 k.p.k., dopuszczalne jest połączenie kar pozbawienia wolności, ograniczenia wolności albo grzywny orzeczonych z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i bez warunkowego zawieszenia wykonania, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 69 k.k. Przepisy Kodeksu Karnego nie przewidują natomiast możliwości połączenia kary zasadniczej pozbawienia wolności oraz kary zastępczej pozbawienia wolności” (IOSN KW 2006/6/59, Proki Pr.-wkŁ 2006/10/1, BiuLSN 2006/6/15, Wokanda 2006/12/22).

Odnosząc się do normy art. 89 § 1 k.k. regulującej zasady wymierzania kary łącznej wskazać należy, iż do dnia wejścia w życie przepisu art. 89 § 1 k.k., czyli do dnia 8 czerwca 2010 r., norma prawna zawarta w art. 89 § 1 k.k. formułowała zakaz orzekania bezwzględnej kary pozbawienia wolności, jako kary łącznej w sytuacji, gdy obok bezwzględnej kary jednostkowej pozbawienia wolności istniała także podlegająca łączeniu kara pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono. W odniesieniu do przestępstw popełnionych od dnia 8 czerwca 2010 r. przepisy art. 85 k.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. stanowią podstawę do orzeczenia w takiej sytuacji łącznej kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia wykonania (tak też wyrok SN z dnia 7.11.2014 r. sygn. akt II KK 284/14). W związku z powyższym, jako że w omawianym zbiegu przestępstw, wszystkie przestępstwa popełnione zostały po dniu 8 czerwca 2010 r., Sąd był uprawniony do wymierzenia kary łącznej z warunkowym zawieszeniem (pod warunkiem spełnienia przesłanek z art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r.) lub bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Wskazać przy tym należy, iż w świetle 89 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r. w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary łącznej tylko, jeżeli zachodzą przesłanki zawarte w art. 69 k.k. A zatem art. 89 k.k. określając zasady warunkowego zawieszenia kary łącznej, odsyła do przesłanek wskazanych w art. 69 k.k. Zasadniczą przesłanką stosowania dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności wynikająca z przepisu art. 69 § 1 k.k. jest, aby kara podlegająca warunkowemu zawieszeniu, w tym wypadku kara łączna pozbawienia wolności, nie przekraczała wymiaru 2 lat. W przypadku skazanego M. M. (1) minimalny wymiar kar łącznej, jaka mogła być orzeczona wynosi 6 lat pozbawienia wolności, a zatem nie zachodzą przesłanki do warunkowego zawieszenia jej wykonania wskazane w art. 69 k.k. Na marginesie nadmienić jedynie należy, że przy obecnym brzmieniu przepisu art. 89 § 1 k.k. warunkowo zawieszona może być jedynie kara łączna w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia każdego z przestępstw nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jeżeli jest to wystarczające do osiągnięcia wobec niego celów kary.

Orzekając karę łączną, Sąd kieruje się dyrektywami określonymi w art. 86 § 1 k.k. Zgodnie z tym przepisem Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. Jednakże zważyć należy, iż w niniejszej sprawie wszystkie kary za popełnione przez skazanego M. M. (1) przestępstwa zostały wymierzone wyrokami zapadłymi przed dniem 1 lipca 2015 r., a zatem, mając na względzie regułę intertemporalną zawartą w art. 19 ust. 1 powołanej ustawy nowelizującej wyrok łączny zapadł na podstawie poprzednio

obowiązujących przepisów o karze łącznej. Tym niemniej jednak odwołując się do znowelizowanego brzmienia art. 4 § 2 k.k., przyjąć należy,

że kara łączna orzeczona na podstawie poprzednio obowiązujących unormowań nie może przekroczyć górnej granicy wynikającej z przepisów obowiązujących w chwili orzekania (por. Włodzimierz Wróbel w: Nowelizacja prawa karnego 2015, Komentarz pod red. Włodzimierza Wróbla, str.913-915, oraz wyrok SA w Katowicach z dnia z dnia 12.11.2015 r. sygn. akt II AKa 406/15). Z tego względu Sąd miał na uwadze nie tylko wymiar kar jednostkowych, ale również granice wynikające z unormowań zawartych w art. 89 § 1b k.k., który obliguje do przyjęcia, że miesiąc kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania równa się 15 dniom kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Mając na uwadze naprowadzone wyżej okoliczności, w przedmiotowej sprawie Sąd mógł wymierzyć skazanemu M. M. (1) karę od 6 lat pozbawienia wolności przy zastosowaniu zasady absorpcji do 6 lat 1 miesiąca i 15 dni przy zastosowaniu zasady kumulacji.

Uwzględniając ustawowe granice i przesłanki wymiaru kary łącznej Sąd wymierzył skazanemu karę łączną 6 lat pozbawienia wolności stosując najkorzystniejszą z zasad wymiaru kary łącznej, a to zasadę absorpcji. Przy wymiarze kary łącznej Sąd kierował się, poza przesłankami określonymi w art. 86 k.k., także ogólnymi dyrektywami wymiaru kary, w szczególności względami szczególnoprewencyjnymi, biorąc pod uwagę całokształt czynów przestępnych.

Ustalając wymiar kary łącznej Sąd miał również na względzie warunki osobiste, sytuację rodzinną skazanego, a także zachowanie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności.

Z opinii o skazanym z dnia 14 marca 2017 r. wynika, że skazany prezentuje pozytywne zachowanie. Był nagradzany regulaminowo m.in. za wykonywanie prac nieodpłatnych na rzecz jednostki penitencjarnej ZK C., za przestrzeganie porządku wewnętrznego oraz właściwe zachowanie jak również udział w konkursach kulturalno-oświatowych. Skazany nie był karany dyscyplinarnie. Wobec położonych zachowuje właściwe i regulaminowe postawy oraz nie stwarza problemów natury wychowawczej. Nie należy też do podkultury więziennej, a wobec popełnionego czynu przejawia krytyczny stosunek. Z opinii wynika, iż zachodzi wobec niego pozytywna prognoza penitencjarna, (k. 15-16).

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że niezasadnym byłoby zastosowanie przy wymiarze kary łącznej zasady kumulacji ani zasady asperacji i wymierzenia skazanemu kary łącznej w wymiarze większym niż 6 lat pozbawienia wolności. Sąd zastosował zasadę pełnej absorpcji, mając na względzie przede wszystkim przebieg procesu resocjalizacji oraz pozytywną prognozę penitencjarną. Decydujące znaczenie dla Sądu miał prewencyjny charakter oddziaływania kary w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej.

Ponadto za zastosowaniem zasady absorpcji przemawiał również fakt, że upłynął już okres próby, na który zawieszono wykonanie kary orzeczonej wobec skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego w R. (VI I< 579/11) jak i dodatkowe 6 miesięcy. Z tego względu zdaniem Sądu uwzględnienie tej kary w wymiarze kary orzeczonej wyrokiem łącznym byłoby dla skazanego krzywdzące i niezasadne biorąc pod uwagę jego postawę podczas odbywania kary pozbawienia wolności i pozytywną prognozę penitencjarną.

Sąd na zasadzie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie IV K 38/13 oraz pozostały okres kary już odbytej w sprawie IV K 38/13.

Rozstrzygając o kosztach postępowania Sąd zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów w sprawie wydania wyroku łącznego, obciążając nimi Skarb Państwa, uznając, że obciążanie nimi skazanego, w jego obecnej sytuacji, byłoby dla niego zbyt uciążliwe, zwłaszcza, że odbywając karę me jest zatrudniony odpłatnie.